

Tehy ry
PL 10
00060 Tehy

Sosiaali- ja terveysministeriö
Ylitarkastaja Keijo Korke
Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33
00023 Valtioneuvosto

**TEHY RY:N LAUSUNTO TERVEYDENHUOLLON LAITOSTURVALLISUUDEN
KEHITTÄMISTÄ KOSKEVASTA TYÖRYHMÄMUISTIOSTA JATKOTOIMENPITEITÄ
VARTEN (STM:N SELVITYKSIÄ 2009:59)**

Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman työryhmän muistiossa, mikä käsittelee terveydenhuollon laitosturvallisuuden kehittämistä on Tehy ry:n mielestä tuotu hyvin esiin terveydenhuollon työntekijöiden työturvallisuutta ja –terveellisyyttä vaarantavia tekijöitä. Erityisesti työpaikkaväkivallan ja sen uhan kokeminen on lisääntynyt vuosi vuodelta. Uusimman kuntasektorin työolobarometrin (2009) tulosten perusteella tilanne työpaikoilla ei ole tässä suhteessa parantunut. Tehyn järjestötutkimuksessa v.2008 suoranaista väkivaltaa tai sillä uhkailua koki 18% vähintään kerran, mutta ei useammin kuin viisi kertaa. Neljä prosenttia vastaajista oli kokenut väkivaltaa 6 - 10 kertaa kuluneen 12 kuukauden aikana ja yhtä monelle näin oli käynyt vielä useammin.

Sosiaali- ja terveysministeriön työturvallisuussäädöksiä valmistelevassa neuvottelukunnassa (TTN) asetettiin jaosto selvittämään työpaikkaväkivaltaa ja sen uhkaa. TTN:ssa keskusteltiin mm. työturvallisuuslain muutostarpeista. Vuoden 2010 alkupuolella tullaan toteuttamaan työmarkkinaosapuolten ja viranomaisten yhteinen valtakunnallinen seminaarisarja, jossa yhtenä tavoitteena olisi saada selville työpaikkojen edustajien näkemykset lainsäädännön muutostarpeesta.

Kuntasektorin sopijaosapuolten syksyllä 2007 sopima selvityksen teko työsuojelun yhteistoiminnan toimivuudesta valmistui syksyllä 2009. Tässä selvityksessä tuli esiin erittäin huolestuttava asia eli että työsuojelutoimikunnan toimintaa ei suunnitella riittävästi (vain 56,7 vastanneista kuntayksiköistä ilmoitti laatineensa vuodelle 2008 oman toimintasuunnitelman). Jos

työsuojelun yhteistoiminta ei perustu suunnitelmallisuuteen ja tavoitteiden asettamiseen, miten turvallisuusjohtaminenkaan voisi onnistua.

Sosiaali- ja terveysministeriön toteuttama terveydenhuollon työsuojelun valvontahankkeen 2004 - 2007 loppuraportin mukaan työpaikkojen työsuojelutoiminta olisi parantunut yleisesti. Koska jäsenien ja henkilöstön edustajien yhteydenottojen mukaan tilanne ei ole ihan niin positiivinen kuin loppuraportista voisi päätellä, päätti Tehy selvittää työsuojeluvaltuutettujen näkemyksiä valvontahankkeen vaikuttavuudesta. Kyselyssä, joka tehtiin ennen kesälomia 2009, näkemykset työturvallisuuden ja -terveyden parantumisesta eivät olleet yhtä positiivinen kuin työsuojelun valvontaviranomaisten näkemykset. Esim. työpaikkaväkivaltaa ja sen uhan hallintaa koskevat menettelytapaohjeet puuttuivat 30%:ssa työpaikoista.

Tehy ry:n lausunnossa keskitytään muistiossa esitettyihin jatkotoimenpiteisiin:

1. Keskus- ja aluehallinnon tehtäviksi esitetyt ehdotukset laitosturvallisuuden kehittämisessä ja ohjauksessa ovat kannatettavia. Tehy on kuitenkin huolissaan valtion tuottavuusohjelman mahdollisista vaikutuksista työsuojelun valvontaviranomaisten resurssien riittävyyteen esitettyjen toimintojen toteuttamiseksi.
2. Riskienhallintajärjestelmää koskevan ohjeistuksen laatimisvelvoite terveydenhuollon laitosten johdon käyttöön kaipaa täsmennystä. Vaarojen tunnistaminen ja riskien arviointi on työturvallisuuslain 10 §:ssä säädetty työnantajan velvoitteeksi. Liittyykö tämä työryhmän ehdotus lain velvoitteeseen, kun työturvallisuuslakia ei ole kuitenkaan tarkoitus lähteä muuttamaan?
3. Turvalliussuunnitteluoppaan uudistamisessa esitämme, että työmarkkinaosapuolet otettaisiin mukaan tähän uudistamistyöhön.
4. Turvalliussuunnitelman laatiminen ja säännöllinen päivittäminen on kannatettavaa. Jotta kaikilla terveydenhuollon työpaikoilla (yksityinen ja julkinen sektori) turvalliussuunnitelmien teko toteutuisi, tarvitaan lakisäädöstä. Rikoksentorjuntaneuvoston turvalliussuunnittelun tietopankin verkkosivuilla on vain osa kuntien turvalliussuunnitelmista. Jos kunta/kuntayhtymä tekee oman turvalliussuunnitelman, tulisi kunnan eri sektoreilla laatia omat tarkentavat suunnitelmat.
5. THL:lle esitetty selvittelyn teko yhtenäisestä ilmoitus- ja tilastointijärjestelmästä tulee kytkeä HaiPro-hankkeen tuottamaan malliin. Terveydenhuollon työpaikoilla on melko hyvin otettu käyttöön vaaratapahtumien kirjaaminen ja vaaratilanteista oppiminen. Tätä toimintaa pitää laajentaa eikä luoda taas uusia menettelyvelvoitteita.
6. Turvallisuusosaamisen vahvistamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon koulutusta antavissa oppilaitoksissa ja ammattikorkeakouluissa työterveys- ja turvallisuusosaamisen opetus vaihtelee merkittävästi oppilaitosmuodosta ja tutkinnon suorittamistavasta riippuen. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnossa, lähihoitajan koulutuksessa on valtakunnalliset tutkinnon suorittamisen perusteet ja ammattitaidon osoittamisen kriteerit. Painotukset tosin saattavat vaihdella, riippuen

Tehy

tutkinnon suorittamistavasta. Ongelmana ovat ammattikorkeakoulututkinnot, koska ammattikorkeakoulut ovat autonomisia ja opetussuunnitelmiin painoalueiden tai muutosten saanti on erittäin vaikeata. Myös eri tutkintojen opetussuunnitelmien (myös samojen tutkintojen, mutta eri koulutuksen järjestäjä) vertailussa ei saada mitään yleiskuvaa turvallisuusosaamisen osalta, koska ne saattavat olla läpäisyaiheena muun opetuksen sisällä.

Turvallisuusosaamisen opiskelua ei voida myöskään jättää vapaasti valittavien tai vaihtoehtoisten opintokokonaisuuksien varaan.

7. Lainsäädäntöuudistusten osalta Tehy toteaa, että se on omalta osaltaan tehnyt esityksen rikoslain 21 luvun 16§:n muuttamiseksi.

Lisäksi Tehyn mielestä muistiota valmisteleva työryhmä olisi voinut kuulla työnsä aikana ainakin Työturvallisuuskeskuksen kuntaryhmää, joka on tehnyt yhteistyötä sekä stm:n asiantuntijoiden kanssa Väkipollaton terveydenhuolto-hankeessa vuosia sitten sekä VTT:n asiantuntijoiden kanssa terveydenhuollon riskienarvioinnissa. VTT:n vetämä terveydenhuollon vaaratapahtumien arviointihankkeen (HaiPro I,II ja III) osalta olisi yhteistyö voinut olla arvokasta. Lopuksi on syytä todeta, että sisäministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö asettivat työryhmän toimikaudeksi 3.11.2009- 31.12.2010 selvittämään päihtyneiden kiinniottamiseen, kuljettamiseen, säilyttämiseen ja hoitoon liittyvät vastuu-, toimivalta- ja resurssikysymykset sekä tekemään mahdollisia säädösmuutostarpeita. Tämän työryhmän työ tulee ottaa huomioon laitosturvallisuuden kehittämistoimissa.

Helsingissä 19.2.2010

Jaana Laitinen-Pesola
Puheenjohtaja
Tehy ry

Tarja Honkalampi
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja:

Irmeli Vuoriluoto
henkilöstöpoliittinen asiamies
040 54 77711
irmeli.vuoriluoto@tehy.fi